

3. Podstawowe spójniki

- łączne, np. **i**, **oraz** → używamy ich wymieniając więcej elementów:
Mówię po polsku **i** / **oraz** po niemiecku.
- rozłączne, np. **albo**, **bądź**, **czy**, **lub** → używamy ich, gdy wymieniamy wykluczające się elementy:
Mówisz po włosku **albo** / **lub** po rosyjsku?
- wykluczające, np. **ani** → używamy ich, gdy wykluczamy wszystkie elementy. Używamy zawsze po zaprzeczonej czasowniku! Często spotykana jest też konstrukcja z podwójnym „ani” (sens zdania nie zmienia się):
Piotrek nie mówi po czesku **ani** po słowacku. / Piotrek nie mówi **ani** po czesku **ani** po słowacku.
- przeciwstawne, np. **a**, **ale**, **jednak**, **lecz**, **natomiast** → używamy ich, gdy wykluczamy jeden element:
Kasia nie mówi po angielsku, **ale** / **lecz** mówi po japońsku.

3. Fundamental conjunctions

- conjunctive, e.g. **i** [**and**], **oraz** [**as well**] → we use them applying more components:
I speak Polish and German as well.
- disjunctive, e.g. **albo** [**or**], **bądź** [**either**], **czy** [**whether**], **lub** [**or**] → we use them when we signal optionality:
Do you speak Italian **or** Russian?
- exclusive, e.g. **ani** [**neither...nor**] → we use them when we exclude all the elements.
The exclusive conjunctions always come after a negative verb! A double construction of exclusion is often encountered.
*however, in English neither ...nor is followed by an affirmative verb.
Peter speaks neither Czech nor Slovakian.
- juxtaposing, e.g. **a** [**but**], **ale** [**but**], **jednak** [**however**], **lecz** [**nevertheless**], **natomiast** [**whereas**] → we use them when we exclude one element:
Kate doesn't speak English but she speaks Japanese.